

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 11. Consecrationis forma in solis verbis Christi, capite præcedenti
relatis, adæquatè consisti, prout omnes Latini tradunt; non in illis, simul &
antecedentibus vel subsequentibus Ecclesiæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Gloria tibi Domine. Egredius ejus à Patre, regressus ad Patrem, &c. Utuntur & Profani, Virgilius Æneidos 6. Hic Cæsar, & omnis Juli progenies, &c.

125 Sed & Basilus Pontius de Sacram. Confirmp. p. 2. c. 7. testatur, quod similis forma, sine verbo est, formaliter expressio, reperitur apud Lucam in consecratione calicis: HIC CALIX NOVUM TESTAMENTUM IN MEO SANGUINE. Quodque Latinus Interpres addidit verbum est, quod subintelligebatur.

126 Ad nonum respondeo cum Suarez, Bonacina, Montefino, videri validam (licet Henriquez secus sentiat:) quia idem videtur sensus illius, ac formæ consuetæ.

127 Ad decimum respondeo cum communi non valere. Quia ut valeret, deberet ex modo loquendi, sic proferri in persona Christi, ut Christus ipse eam de corpore suo proferre censeretur, & Sacerdos non censeretur uti verbis suis, sed Christi (sic enim Christus instituit;) in forma verò illa Sacerdos ex communi modo loquendi censeretur uti verbis suis, non Christi: neque enim Christus dixit: hoc est corpus Christi, sed hoc est corpus meum. Unde & Sacerdos dicendo, hoc est corpus Christi, ex communi modo loquendi non censeretur loqui in persona Christi, sed sua. Nec Christus verba illa proferre censeretur de corpore suo, sed Sacerdos de corpore Christi.

CAPUT XI.

Consecrationis forma in solis verbis Christi, capite precedenti relatis, adæquate consistit, prout omnes Latini tradunt; non in illis, simul & antecedentibus vel subsequentibus Ecclesiæ precibus, quibus Sacerdos rogat Deum, ut panem in corpus, & vinum in sanguinem Christi transmutare dignetur, prout Nicolaus Cabasilas, Marcus Ephesinus, Simeon Tesalonicensis, alique Græci Recentiores arbitrantur.

128 Preces illas & Græci faciunt, & Latini. Sed Latini, antequam proferant verba Christi; Græci post illa. Siquidem in Liturgiis Jacobi, Basilii, &c. post verba Christi prolata, sequitur hæc oratio: *Fac Domine panem istum corpus Christi.* In Liturgiis verò recentioribus Græcorum oratio ista subsequitur: *Rogamus Patrem ut mittat Spiritum tuum super nos, & super hæc apposita munera, & fac panem istum, pretiosum corpus Filii tui. & quod est in calice, pretiosum sanguinem Filii tui.*

129 In oratione ergo hujusmodi, simul & verbis Christi, consecrationis formam Græci Recentiores constituunt, fundantes se 1.º in sententiis, quibus Patres aunt. prece, oratione, & Spiritus sancti invocatione confici corpus Christi. 2.º in Liturgiis antiquis, quibus Sacerdos, post verba Christi, orat ut Deus subiectum panem faciat corpus Christi. 3.º in ipsamet Liturgia Latinorum, in qua post verba Christi dicitur: *Supplices te rogamus, omnipotens Deus, jube hæc perferri, per manus sancti Angeli tui, in sublime altare tuum, &c.*

130 Verum hæc opinio prorsus infundata est, firmiterque dicendum, cum Patribus omnibus, consecrationis formam in solis Christi verbis adæquate consistere, iisque prolatis statim confici corpus, sanguinemque Christi. Id enim postulat 1.º veritas sacrorum verborum illorum. 2.º postulat Ecclesiæ ritus. 3.º Patres omnes id ipsum unanimiter contestantur.

121 Et primò quidem id postulat sacrorum verborum illorum veritas: si enim ad completam eo-

rum prolationem, sub specie panis non sit corpus Christi, sed tunc demum cum oratio dicta subsequitur, sacra illa verba non sunt vera; neque dicendum est, hoc est, sed hoc erit corpus meum. Quia, ut S. Thomas arguit q. 78. a. 6. ad veritatem hujus locutionis, hoc est corpus meum, requiritur propter verbum presentis temporis, quod res significata simul tempore sit cum ipsa significatione: alioquin si in futurum expectaretur res significata, apponeretur verbum futuri temporis, non autem presentis, ita scilicet, quod non diceretur: HOC EST CORPUS MEUM, sed HOC ERIT CORPUS MEUM. Unde dicendum est quod verba Christi non expectant subsequentem orationem, in agendo, sed statim habent effectum suum. Quia significatio verborum illorum completur statim completâ locutione horum verborum. Et ideo oportet rem significatam statim adesse. alioquin locutio non esset vera.

Secundò id etiam postulat ritus Ecclesiæ, utpote quæ (ut idem S. Doctor prosequitur) statim post prolationem verborum Christi, corpus Christi adorat.

Tertiò Patres omnes id ipsum unanimiter contestantur. Contestantur enim, prolatis verbis illis, virtute eorum, Christi corpus statim adesse. Tertullianus l. 4. contra Marcion. c. 40. *Acceptum panem... corpus illum suam efficit; hoc est corpus meum dicendo.* Non ergo postea, sed tunc cum dixit, dicendo. Ambrosius, Author sermonis de Cæna Domini, Gaudentius, Damascenus n. 105. relati. Et rursus Ambrosius loco ibidem relato, ubi verba Christi accesserint, de pane fit corpus Christi. Chrysostomus homil. de prodit. Judæ: *Hoc est (ait) corpus meum: hoc verbo proposita consecrantur.* Gregorius Nyssenus orat. Gatech. c. 37. *Panis statim per verbum in corpus transmutatur, sicut dictum est à Verbo, hoc est corpus meum... mox ad carnem transmutatur, quoniam ipse dixit: hoc est corpus meum.* Eusebius Emisenus homil. in ramis palmarum: *Qui tunc per se, modo dicit per suos Ministros: hoc est corpus meum. Et tanta est hujus verbi virtus & efficacia, ut statim fiat quod dicitur.*

Quarò, aliam consecrationis formam, quam verba Christi, capite precedenti relata, nec Evangelistæ tradunt, nec Apostolus Paulus, nec sancti Patres. Nec aliam formam, etiam inadæquatam, probant fundamenta recentiorum Græcorum. Ad primum namque respondeo, quod, dum SS. Patres dixerunt, hoc Sacramentum prece, oratione, & sancti Spiritus invocatione confici, per orationem, &c. intellexerunt verba illa Salvatoris, quæ dum in persona Christi Sacerdotes proferunt, Deo litant, Deo gratias agunt, Deo sacrificium maxime laudis, gratiarum actionis, propitiationis & impetrationis offerunt, divinam denique Majestatem istius sacrificii oblatione recognoscunt. Ad Deum ergo mentem elevant. Deum igitur orant. Quid enim oratio, nisi mentis ad Deum elevatio?

Ad secundum & tertium respondeo, quod si cut Christus, hoc Sacramentum instituendo, ipsum confecit, dicendo, hoc est corpus meum, hic est calix sanguinis mei, sine ullius humanæ orationis, seu distinctæ precis cooperatione; ita & nunc Sacerdotes, eadem illa verba in persona Christi proferendo, sine ullius humanæ orationis, seu distinctæ precis cooperatione, idem Sacramentum conficiunt. Neque Latini per orationem illam: *Supplices te rogamus, &c.* orant ut sacra dona realiter immutentur; sed optant, ut sacra istius victimæ oblatio divinæ Majestati per magni Consilii Angelum presentetur, & oblatio, quæ in terra fit, uniatur perpetuæ oblationi, quæ Christus seipsum offert in cælo.

137 Oratio verò, quæ in Liturgiâ Jacobi, Basilii, & in Liturgiâ Græcorum, Christi verba subsequitur, non est nisi explicatio hujus mysterii, orationisque, quam Sacerdos, divina verba profereundo, Deoque per illa sacrificando, facere censetur, nec refertur ad tempus subsequens verba Christi, sed ad tempus quo verba Christi profertur. Nec enim aliam ob causam oratio illa subsequitur verba Salvatoris, nisi quia simul tempore non possumus & Salvatoris verba, & orationem illam proferre: idèdque cogimur alia & alia verba successivè proferre, ut ex Cardinali Bellarione Cardinalis Perronius observat Euchar. Auth. 15.

138 Vel dic cum Card. Bellarmino l. 4. de Sacram. Euchar. c. 14. oratione illâ Græcorum non peti, ut verba sonare videntur, mutationem panis in corpus Domini. Quippe quæ jam facta est. Sed peti confirmationem & stabilitatem rei jam factæ. Non quòd Sacerdos timeat, ne evanescat munus jam consecratum; sed ut ostendat desiderium suum, & amorem erga præsentiam Domini corporis. Similis locutio est Marci 5. ubi mulieri quæ sanata fuerat per contactum fimbriæ Domini, Christus ait: Fides tua te salvam fecit, vade in pace, & esto sana à plaga tua. Ubi illud, esto sana, non significat voluisti sanari (jam enim sana erat); sed idem est, ac si dixisset: placeat quòd sanata sis, ratum habeo quòd factum est, &c.

CAPUT XII.

Corpus Christi, factâ consecratione, verè, realiter, & substantialiter commetur sub speciebus panis & vini.

139 Est veritas fidei, quam Catholici omnes constantè tenent, & credunt, 1. Christum ibi contineri verè, id est non solum in figura, vel signo. 2. realiter, id est non solum objective, per apprehensionem fidei. 3. substantialiter, id est non solum per virtutem & operationem, seu energiam, ut hæretici volunt.

140 Idèd verò Catholici omnes sic firmiter credunt, quia sic Christus in Evangelio testatur, sic Apostolus 1. Cor. 11. sic universalis Ecclesiâ, Orientalis & Occidentalis, semper tradidit & credidit ab Apostolorum tempore. Sic Græci Latinique Patres omnes, ab exordio nascentis Ecclesiæ usque ad tempora nostra tenuerunt, ut videre est apud Bellarminum & Gretium, continuata eorum testimonia, per singula sæcula profereutes. Sic denique octo Concilia Generalia declaraverunt, Nicænum I. & II. Ephesinum I. Lateranense II. Viennense, Constantiense, Florentinum, & Tridentinum sess. 13. c. 1. Tametsi enim ante tempora Caroli Calvi, Francorum Regis, nullus inventatur realem hanc Christi in Eucharistia præsentiam in dubium revocasse, idèdque nullus veterum Patrum contra hunc errorem reperitur ex profecto disputasse (si fortè excipias eos qui Christo veritatem carnis, sive Verbo veritatem Incarnationis denegarunt, de quibus S. Ignatius Martyr agit in epist. ad Smirnenes) divina tamen providentia dispoluit, ut in omnibus præfatis Conciliis, etiam in Nicæno I. momento: hæc hujus veritatis, divinæque erga homines charitatis illustre extaret testimonium, ut appareret, quam verè Tridentinum sess. 13. ante caput primum dixerit, eam à se à venerabili hoc & divino Eucharistia Sacramento doctrinam tradi, quam semper Catholica Ecclesiâ, ab ipso Jesu Christo Domino nostro, & ejus Apostolis erudita, atque à Spiritu sancto, illi omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit.

141 Dixi nullum inveniri, ante tempora Caroli Calvi, qui veritatem hanc in dubium revocaverit. Primus enim qui eam in dubium revocasse dicitur, est Joannes Scotus) dicitur Erigena, cujus errorem & librum, in Concilio Verceilensi, sub Leone IX. damnatum fuisse asserit Lanfrancus, quemque pluribus aliis erroribus ac novitatibus maculatum fuisse demonstrat Author dissertationis super Joanne Scoto, apud Arnaldum perpet. fidei defen. l. 12. disert. 1. Hunc, circa idem tempus, in eo errore secutus dicitur Ratramus, sive Bertramus. Quem tamen vir apprime doctus D. Boileau, Doctor Sorbonicus, & Ecclesiæ Senonensis Decanus, realem Christi in Eucharistia præsentiam non negasse, sed asseruisse (post laudatum Arnaldum) ostendit in præfatione Apographi istius Authoris, quem ex Monasterio Lobienfi publici juris fecit.

142 Sed nec Joannes Securus suum hac de re errorem verbis disertis ac perspicuis, sed obcuris & involutis explicavit.

143 Primus proinde, qui contra hanc veritatem perspicue erravit, errorisque suum aperto Marte disseminavit, fuit Berengarius, Arehidiaconus Andegavensis, qui ex Ecclesiæ Matris sinu erumpens, quasi viperæus foetus, ejus viscera lacerare conatus, novam sæculo undecimo proculdum hæresim, affirmantem Christi corpus in Eucharistia verè & realiter non contineri, sed figuratè & metaphorice dumtaxat. Quam hæresim tametsi ter abjuraverit, tandemque in professione veritatis hujus mysterii anno 1088. nonagenarius obierit, Albigenses, & Wiclet tecuti sunt errantem, sed non penitentem, ipsique sæculo XVI. Zuinglius, Carolostadius, Calvinus, eorumque discipuli se adjunxerunt.

CAPUT XIII.

Catholica veritas, capite superiori asserita, probatur ex perspicuis verbis Salvatoris, hoc Sacramentum instrumentis.

144 Rectè Tridentinum cap. 1. suprâ relato veritatem hanc demonstrat ex verbis Salvatoris, utpote qui in institutione hujus Sacramenti, post panis viniq; benedictionem, se suum corpus illis (discipulis) præbere, ac suum sanguinem disferri ac perspicuis verbis testatus est, utque Matth. 26. Cœnantibus eis, accepit Jesus panem, & benedixit, ac fregit, deditque discipulis suis, & ait: accipite & comedite: HOC EST CORPUS MEUM. Et accipiens calicem gratias egit, & dedit illis, dicens: HIC EST ENIM SANGUIS MEUS, NOVI TESTAMENTI, QUI PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM. Marci 14. Accipit Jesus panem, & benedicens fregit, & dedit eis, & ait: sumite, hoc est corpus meum. Et accepto calice gratias agens, dedit eis, & biberunt ex illo omnes, & ait illis: HIC EST SANGUIS MEUS, NOVI TESTAMENTI, QUI PRO MULTIS EFFUNDETUR. Luc. 22. Accepit pane, gratias egit, & fregit, & dedit eis, dicens: HOC EST CORPUS MEUM, quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam cœnavit, dicens: HIC CALIX NOVUM TESTAMENTUM EST IN MEO SANGUINE, QUI PRO VOBIS FUNDETUR. 1. Cor. 11. Dominus Jesus, in qua nocte tradebatur, accepit panem, & gratias agens, fregit, ac dixit, accipite, & manducate: HOC EST CORPUS MEUM, QUOD PRO VOBIS TRADATUR: hoc facite in meam commemorationem. Similiter & calicem, postquam